

JATORRIA

*Euskalduna izatea
pekatua ba da
ori autortu
bailto lenago
iltea oba da.*

NONDIK ?

Asko esan da eta idatzi da euskaldunen jatorriaz.

Batzuk «Caucaso» aldetik datozela diñoe, ango jendearen eta emengo jendearen gauzak eta bizitzeko erak bardintsuak diralako.

Beste batzuk Afrika'ko Ipar-aldeetik datozela be ba diñoe.

Ba dago, euskalduna bertan sortutakoa dala diñona.

Baten batek. Atlantida lur-aundi ondatu-orean ondoren bizi diranak dirala be esan dau.

Ni neu ez naz jakituna arlo onetan, eta ezin dot ez baieztatu ez ukatu esandakorik, ba dagoz ni baño jakitunagak orretarako; gaiñera idazti onen elburua ez da ori.

ETXEAN

Munduko kondaira idatzian, euskaldunak erromatarren eskutik datoz.

Idatzita dago euskaldunak erromatarren laguntzaileak zirela Cartago'ren aurkako gudan.

Baiña geur ba-dakigu euskaldunak ibero eta zelten aurretik dagozala lur oneitan, eta aintziñako Euskal Erria gaurkoa baño askoz be zabalagoa zala.

Baita ba dakigu gizonok, naiz eta bakegizonak izan, Euskal Errian indarkeriaren bidez sartzen zana, danak bat egiñik, indarraren bidez be kanpora ataraten ebela.

Baiña nekez urten dau euskaldunak bere lurretatik iñoren aurka joateko.

Lege zarrak diñoanez, Bizkaiko jaunak aginduteko aukera eukan bizkaitarrari armak edo izkilluak artzea Bizkaia etsaiagandik zaintzeko.

Orduan bakerrik artzen eben izkillua eskuetan, gaiñera, Bizkai'ko jaunak Malato'ko zugaitzetik jarraitzea gura ba'eban, ori gudarien eskuetan zegoan, ez zan derrigorrezkoa aurrera jotea.

Au gitxi ba'da, esaera zaar batek iñoan: Malato'tik aurrera jarraitzen eban euskalduna, lenago edo geroago, bere jaunaren aurka itzultzen zala. Adibiderik argiena «Lope de Agirre» izan geinke.

LANA

Euskal jolasari begiratu ezkerro, indarjokoak dirala nagusi esan geinke, eta egune-

roko lanean oiñarritzen dirala: Zein lenago eldu kaira egunean artuko arraiñak saltzeko, onek ekarri dauskuz gaurko estropadak; zeiniek lenago ebagi enbor bat, aizkolariak; zeiniek pixu geiago jaso lepo gaiñera, arrijasotzaileak. Segalariak, palankariak, idi-demak... danak oiñarritzen dira eguneroko lanean.

Bai, euskaldunak langille zintzo eta fiñaren fama euki dabela egia da, baiña jaija egiteko orduan be, iñoren atzetik ez direla sekula geratu be egia da.

Euskal Errian santurik txikiak be, bere jai nagusia euki dau, ta an ziran triki-trilariak eta bertsolariak alaitasun sortzeko.

ORAIN ?

Bai, orain arte esandakoak gauza politikak eta ikusgarriak dira, baiña gaur bizia ez da ordukolakoa, dana dago aldatuta, bizia bera be aldatu egin da.

Mundua prisaz doa, ez da geratzen, ezin gara bultzi onetatik jatsi.

Orregaitik nire galderak oneik dira: Gaur, zer da euskalduna izatea? Zelan al dogu izan gaur euskaldunak?

Batzuentzat, euskera jakin ezkerro neiko da euskalduna izateko.

Ontzat euskera jakitea eta euskalduna izatea bat da.

Beste batzuentzat, euskalduna izateko Euskal Erriko arazoak barruan asmau bear dira.

Neretzat onek lenengoak baño esangura aundiagoa dau; Euskal Erriko arazoakaitik ardurea daukanak euskerea zabaltzea edo ikastea, ez ba'daki, izango dau elburu nagusietariko bat.

EUSKERA

Euskara dala ta, berba asko egin da, bai ta idatzi.

Baiña berbak aizeak eroan dauz, eta idatzitakoak denporeak atzindu egin dauz.

Orain urte batzuk Euzkadi'ko alderdi abertzaleak EUSKERA eukien elburu nagusizat.

Baiña egunak joan, egunak etorri, elburuak aldatu egin dira antza danetik.

Ostantzean, zelan ulertu leike euren agerpenik geienak erderaz ataratzea?

Nik ez diñot alderdi bategaitik ez bestea-gaitik, danakaitik baño.

Euskaldun izakerea eta nortasuna EUSKERA'n oiñarritzen dala ukatu eziñekoa da.

Orduan, mezedez, euskaldunak eta abertzaleak garala ba diñogu euskera ikasi, berba egin eta zabaldu dagigun.

Alan ba'da, aldeurretiak eskerrik asko, eta ez ba'da, parkatu au irakurten denporea galdu eragitea.